

TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ORTAKLIĞI (TPAO) GENEL MUDURLUGU

Kuruluş İrihiı 10.12.1954

Kuruluş YGSQSII 07.03,1954/6327

I. STATÜSÜ

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) 1954 yılında 6326 sayılı Petrol Yasasına göre çıkarılan 6327 sayılı Yasa ve 3803 sayılı Kararname ile özel hukuk hükümlerine tabi bir Anonim Ortaklık olarak kurulmuş ve petrol ameliyeleri ile petrol ürünlerinin her türlü ticari işlemleri Petrol Yasası'na göre kamu adına ve özel hukuk hükümlerine göre yapmakla görevlendirilmiş, tüzel kişiliği olan, özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı iktisadi devlet teşekkülüdür, ilgili olduğu bakanlık Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlııdır.

İL KURULUŞ AMACI

TPAO Bađh Ortaklıkları ile birlikte, kamu adına, petrol sektöründe 6 fonksiyon alanı olan arama, sondaj, üretim, taşıma, rafinaj ve pazarlama alanlarında faaliyet göstermek amacı ile kurulmuştur. 1984 yılında kamu petrol sektöründe yapılan düzenlemelerle TPAO, bu 6 fonksiyondan üçünü bizzat, diğerlerinde ise Bağlı Ortaklıkları vasıtasıyla faaliyet gösteren bir kuruluş iken, 26.05,1986 tarih ve 3291 sayılı KiT'lerin özelleştirilmesi ile ilgili mevzuat gereğince; 1987'de İPRAGA2, Kamu Ortaklığı idaresinin 10.07,1990 tarih ve 90/3 sayılı kararıyla TÜPRAŞ, 05,09,1990 tarih ve 90/7 sayılı

kararıyla POAŞ ile Yüksek Planla«ma Kurulunun 25.11.1993 tarih ve 93/35 sayılı kararıyla da DİTAŞ özelleştirme kapsamına alınmışlardır. 08.02,1995 tarih ve 95/6526 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile de BOTAŞ, TFAO'nun Bağlı Ortaklığı statüsünden çıkarılarak teşekkül şeklinde yapılandırılmıştır.

Halen İGRAŞ TPAO'nun bağlı ortaklığı, TÜMAŞ, Libya-Türk, TPIC ve Kazaktürkmunay Ltd. TMO'nun iştirakleridirler,

İL GÖREVLERİ

A, GENEL FAALİYETLER

Ülke hidrokarbon (petrol ve doğal gaz) tüketiminin elden geldiğince öz kaynaklarımızdan karşılanmasını ve ülkemiz hidrokarbon potansiyelinin mümkün olan en kısa zamanda belirlenmesini sağlamak; yurt dışında petrol arama ve üretim faaliyetlerini gerçekleştirmek,

TMO petrolle ilgili çeşitli Ortaklıkların kurulmasında etken olmuştur. Bunlar kuruluş sırasına göre aşağıda sıralanmıştır.

- 1, İPRAŞ, İstanbul Petrol Rafinerileri A.Ş.
2. PETKİM, Petrokimya A.Ş.
3. İFRAGAZ AŞ»
- 4, TÜMAŞ, Türk Mühendislik Müşavirlik ve Müteahhitlik Â. Ş.
- 5, İGRAŞ İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.*
6. DİTAŞ, Deniz İşletmeciliği

ve Tankerciliği A.Ş.,

7. BOTAŞ, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.*

8. ADAŞ, Akaryakıt Dağıtım A.Ş.

9. Kıbrıs Türk Petrolleri Ltd.

10. ISILİTAŞ-, Petrol Ürünleri Pazarlama ve Taşıma A.Ş.*

11. Libya Arap-Türk Ortak Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri Şirketi

12. TPIC, Turkish Petroleum International Company Ltd;

13* Kazaktürkmunay Ltd, ŞtL

B. YURTDIŞI FAALİYETLERİ

TPAO yurtiçi faaliyetlerinin yansira dış ülkelerde, zengin hidrokarbon potansiyeli bulunan ve daha az riskli bölgelerde yatırım yapmayı hedeflemiş ve bu amaçla yurtdışında her türlü petrol faaliyetlerini ve ticaretini yürütmek üzere 1988 yılında Türkiye Petrolleri Yurtdışı Arama Şirketini (TPIC) kurmuştur. TPIC Endonezya, Avusturaya ve Pakistan'da edinilen Küçük hiselerle petrol arama çalışmalarına katılmış olup, halen Mısır'da çalışmalarını sürdürmektedir.

Diğer taraftan, TPAO, büyük hidrokarbon rezervlerine sahip olduğu bilinen Orta Asya Cumhuriyetleri ile yakından ilgilenmeye başlamıştır. Bu ilgi Türkiye Cumhuriyeti Devleti destekli olmuş ve kısa sürede gelişmiştir.

Bu çerçevede ilişki kurulan ülkeler Kazakistan, Azerbaycan, Turkmenistan, Özbekistan ve Kırgızistan'dır.

Bu kapsamda, 1993 yılında, TPAO ile Kazakistan Cumhuriyeti jeoloji ve Yeraltı Kaynakları Koruma Bakanlığı arasında Kazaktürkmunay Ltd. Ortak Şirketi kurulmuştur. Ortak Şirket, arama üretim faaliyetlerinin yansira üretilen hidrokarbonun ihracatı ve satışı konusunda da yetkili olmuştun Ortak Şirkette TPAO'un payı %49'dur.

TPAO'nun faaliyette bulunduğu bir diğer Orta Asya Cumhuriyeti olan Azerbaycan'da 1993 yılında başlanan çalışmalar son yıllarda hızlanmıştır, Azerbaycan'da, Çıralı-Azeri ve Güneşli Derin Su kesimi sahalarını kapsayan Me-ga Proje'yi gerçekleştirmek için Yabancı Şirketler Konsorsiyumu kurulmuştur. TPAO, Konsorsiyum'a önce % 1,75 payla katılmış, 1995'te yapılan bir anlaşma ile bu payını %6.75'e çıkarmıştır. TPAO 1996 yılında yine Azerbaycan'da Şak Denizi adı verilen projeye, BP ve STATOIL şirketleri ile birlikte %9 payla katılmıştır.

Diğer taraftan, TPAO 1996 yılı başlarında, Türkmenistan'da Unocal Türkmenistan Ltd ve Delta Oil Company şirketleri ile, Türkmenistan'ın kara ve deniz alanlarında hidrokarbon arama,

geliştirme ve üretme hakları alınması konusunda bir "İşbirliği Anlaşması" imzalamıştır,

Ayrıca TPAO Hindistan, Irak, Libya, Cezayir ve Tunus'ta da faaliyetlerde bulunmak üzere bu ülkelerle temasları sürdürmektedir.

IV. ANA HİZMET BİRİMLERİ

Milli bir şirket olan TPAO'da toplam 171 jeoloji mühendisi çalışmaktadır. Bunlardan 10'u Bölge müdürlüklerinde bulunmakta diğerleri Genel Müdürlük bünyesinde bulunan Arama, Araştırma, Yurtdışı Projeler ve Üretim Grubu Başkanlığında görevlerini sürdürmektedirler. TPAO'nun ana hizmet birimlerinin işlevleri şöyledir:

* Arama Grubu Başkanlığı: Ortaklığın kabul ettiği "Petrol Arama Stratejisi" hedeflerine uygun olarak yurt içinde ve yurt dışında hidrokarbon arama alanlarını belirlemek, tesbit edilen bu basenlerde ruhsat sahaları kapatmak; ruhsat sahalarının hidrokarbon potansiyelini süratle değerlendirmek ve ülke ekonomisinin büyük ihtiyaç duyduğu petrol üretimimizi artırmak amacıyla uzun ve kısa vadeli arama yatırım programlarını hazırlamak ve önermek; program hedefleri doğrultusunda tüm arama çalışmalarını yürütmek, koordine ve kontrol et-

mek ve sonuçlarını değerlendirerek yeni arama prospektlerini tesbit etmektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için çalışan diğer teknik, idari ve yardımcı personelle birlikte 100'e yakın Jeoloji mühendisi Güneydoğu Anadolu, *Trakya, Karadeniz, Toroslar, Adana ve tç Basenler Projelerinin yamsıra Teknik Büro, Üretim Sahaları, Saha Jeolojisi ve Rejyonel Çalışmalar, Etüd ve Değerlendirme, Anlaşmalar ve Mali Kontrol, Ruhsatlar, İnsan Kaynakları ve Eğitim, Basen Analizi, Rezervuar Jeolojisi, Kuyu Jeolojisi, Jeolojik Yorum Sistemleri ve Log Değerlendirme konularında çalışmalarda bulunmaktadır.

- Sonda} Grubu Başkanlığı: Modern teknoloji ve ekipmana sahip grubun işlevleri petrol, gaz ve su buharı üretimi ile ilgili sondaj faaliyetlerini yurt içi ve dışında sondaj maliyetlerini en düşük şekilde tutarak artırmak» tır şeklinde özetlenebilir. Yerbilimleri ile büyük ölçüde ilişkili olan bu grupta jeoloji mühendisi bulunmamaktadır.

- Üretim Grubu Başkanlığı: TPAO'nun kendi ruhsat sahalarından petrol ve doğalgaz üretimini bilfiil sağlamak, yurici ve yurtdışında yerli ve yabancı ortaklarla sürdürülen üretim faaliyetlerini de yapılan anlaşmalar çerçevesinde yürütmek ve/veya

koordine etmekle görevli grup bünyesinde 1 adet jeoloji mühendisi görev yapmaktadır.

- Kuyu Tamamlama Hizmetleri Grubu Başkanlığı: Ortaklığın yurtiçinde ve yurtdışında açılan ve/veya açılacak olan petrol gaz ve jeotermal kuyuları ile ortaklık dışı petrol şirketlerinin kendi kuyuları için yapacakları isteklere göre gerekli olan çimentolama, test, log, kuyu uyar» ma ve kuyu tamamlama servislerini sağlayan grupta jeoloji mühendisi bulunmamaktadır,

- Araştırma Merkezi Grubu Başkanlığı: TPAO Araştırma Merkezi iç ve uluslararası petrol endüstrisine arama ve mühendislik alanlarında yaygın bir şekilde hizmet vermektedir. Arama bölümünde araştırma gerektiren stratigrafi sedimantoloji, rezervuar jeolojisi ve petrol jeokimyası konularında yaklaşık 40 yerbilimci çalışmaktadır*

- Yurtdışı Projeler Grubu Başkanlığı: Ortaklığın mevcut yurtdışı faaliyetlerini koordine etmek, yeni girişimlerini tek elden yürütmek ve bunlara yönelik olarak dünyadaki petrol ve doğalgaz aktivitelerini izlemek, ve de saptanacak yeni politikalar doğrultusunda değerlendirmeler yaparak Genel Müdürlüğe önerilerde bulunmakla görevli grupta diğer teknik personelin

yamsıra yaklaşık 15 jeoloji mühendisi görev yapmaktadır.

V. YARDIMCI HİZMET BİRİMLERİ

Yardımcı Hizmet Birimlerinden sadece Planlama ve Koordinasyon Grubu Başkanlığında 5 jeoloji mühendisi görev yapmakta diğerlerinde jeoloji mühendisi bulunmamaktadır.

- Planlama ve Koordinasyon Grubu Başkanlığı
- İkmal Grubu Başkanlığı
- Makine Bakım Onarım Grubu Başkanlığı
- Yapı Proje Grubu Başkanlığı
- tç Güvenliği ve Çevre Koruma Grubu Başkanlığı
- Mali Grup Başkanlığı
- Hukuk Müşaviri
- EBİM Grubu Başkanlığı
- Personel Grubu Başkanlığı
- Eğitim Müdürlüğü
- Sosyal İşler ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

VI. BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ

TPAO Genel Müdürlüğünün amaçları doğrultusunda çalışmalarını sürdüren Bölge Müdürlüklerinde toplam 10 Jeoloji Mühendisi görev yapmaktadır. Bunların 51 Batman Bölge Müdürlüğü, 2'si Adıyaman Bölge Müdürlüğü ve 3'ü de Trakya Bölge Müdürlüğünde bulunmaktadır.